

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

>Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

De voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Primair Onderwijs
Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Onze referentie
1485591

Uw brief van
20 februari 2019

Uw referentie
2019Z03350

Datum 10 april 2019

Betreft Vragen van het lid Kwint (SP) over de inzet van onderwijsondersteuners

Hierbij stuur ik u het antwoord op de vragen van het lid Kwint (SP) over het bericht dat het lerarentekort mogelijk op te lossen is met de Onderwijsassistent-Plus. De vragen werden mij toegestuurd met bovengenoemd kenmerk.

de minister voor Basis- en Voortgezet Onderwijs en Media,

Arie Slob

2019Z03350

Onze referentie
1485591

Vragen van het lid Kwint (SP) aan de minister voor Basis- en Voortgezet Onderwijs en Media over het bericht dat het lerarentekort mogelijk op te lossen is met de Onderwijsassistent-Plus (ingezonden 20 februari 2019)

1

Kent u het bericht 'Lerarentekort mogelijk op te lossen met de Onderwijsassistent-Plus', een experiment van het Summa College en 26 basisscholen van Scholengroep Eenbes? 1) Wat is uw reactie daarop?

Ja, het genoemde artikel is mij bekend. Ik vind het positief dat besturen zoeken naar oplossingen voor het lerarentekort. Het werken met een divers team met verschillende (vak)specialisten, onderwijsassistenten/ondersteuners en zijinstromers kan daaraan een bijdrage leveren.

Naar aanleiding van het artikel is contact opgenomen met de initiatiefnemer van scholengroep Eenbes. Daaruit blijkt dat het traject is ingezet vanuit een visie om het onderwijs anders te gaan organiseren. Daarvoor achten zij het wenselijk om onderwijsassistenten breder te scholen. In overleg met het Summa College is een nascholingsprogramma ontwikkeld. Het bestuur is zich ervan bewust dat 'onderwijsassistenten-plus' niet zelfstandig voor de klas mogen, noodsituaties daargelaten. Zie verder het antwoord op vraag 2.

2

Vindt u het wenselijk dat er in deze pilot voor wordt gezorgd dat onderwijsassistenten zonder lesbevoegdheid via een intern opleidingstraject tot Onderwijsassistent-Plus (onderwijsondersteuner) het volledige werk van een bevoegde docent zelfstandig voor de klas uitvoeren? Kunt u dit toelichten?

In de Wet op het primair onderwijs wordt onderscheid gemaakt tussen het geven van onderwijs, dat is voorbehouden aan leraren, en ondersteunende werkzaamheden (artikelen 3 en 3a).

In de handreiking over de aanpak van het lerarentekort - die ik samen met de Inspectie van het Onderwijs heb opgesteld - staat een toelichting op wie er wel en niet zelfstandig voor de klas mag.¹ Daarin staat ook dat onderwijsondersteunend personeel onderwijsinhoudelijke taken kan verrichten, leerlingen kan begeleiden bij het zelfstandig werken, of groepjes leerlingen kan begeleiden op aanwijzing en onder verantwoordelijkheid van de bevoegde leraar. Onderwijsondersteuners mogen echter niet zelfstandig instructie geven, of langere tijd zelfstandig, zonder bevoegde leerkracht, voor de klas staan. In de handreiking worden wel een aantal situaties en voorwaarden beschreven waarin zij als de nood echt hoog is voor een korte periode voor de klas kunnen inspringen. Ook dan moet dat altijd onder verantwoordelijkheid van een bevoegde leraar zijn.

3

Deelt u de mening dat op deze wijze de strenge regels rond de lesbevoegdheid worden omzeild? Kunt u dit toelichten?

Zoals in het antwoord op vraag 1 staat, is het bestuur zich ervan bewust dat een onderwijsassistent- of ondersteuner onder verantwoordelijkheid van een

¹ Kamerstuk 2018-2019, 31 293, nr. 418

bevoegde leraar werkt en niet zelfstandig voor de klas mogen. Er is dan ook geen sprake van omzeilen van bevoegdheidseisen.

Onze referentie
1485591

4

Heeft u zicht op de mogelijke hoeveelheid aanmeldingen bij een dergelijke opleiding tot Onderwijsassistent-Plus?

De opleiding onderwijsassistent-plus is een intern nascholingsaanbod dat het bestuur samen met het Summa College heeft ontwikkeld. Op het aantal onderwijsassistenten dat dergelijke nascholingsprogramma's volgt heb ik geen zicht. Wel vind ik het positief dat ook onderwijsassistenten de ruimte krijgen om zich verder te ontwikkelen. Evenals dat ik het een mooi voorbeeld vind van samenwerking tussen een instelling voor po en mbo op het gebied van nascholing van personeel.

5

Wat vindt u ervan dat op deze wijze voor de bij dit experiment betrokken scholen andere regels omtrent de lesbevoegdheid gelden dan in de rest van het land?

Er is geen sprake van een experiment in de zin van afwijken van de landelijke wet- en regelgeving. Er gelden dan ook geen andere regels voor de lesbevoegdheid dan in de rest van het land.

6

Welke gevaren ziet u voor de algehele onderwijskwaliteit als dit experiment tot een landelijk concept uitgroeit?

Zie het antwoord op vraag 5. Er is geen sprake van een experiment.

7

Klopt de berichtgeving in het artikel dat het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap wel oren heeft naar dit plan?

Over het artikel is vooraf geen contact geweest met OCW. Positief vind ik dat het bestuur een visie heeft op de wijze waarop het het onderwijs wil organiseren en vervolgens in lijn daarmee onderwijspersoneel een programma biedt voor nascholing.

8

Deelt u de mening dat de positionering van dit experiment als 'gat in de markt, precies waar het werkveld op dit moment om vraagt' ervoor kan zorgen dat de echt nodige maatregelen om het lerarentekort op te lossen buiten beeld dreigen te raken, zoals kleinere klassen, beter salaris, lagere werkdruk en minder lessen per leraar? Kunt u dit toelichten?

Het kabinet werkt langs verschillende invalshoeken aan de aanpak van het lerarentekort. Het anders inrichten van het onderwijs en de inzet van verschillende onderwijsprofessionals kan eveneens een bijdrage leveren aan de aanpak van het lerarentekort. Ook andere oplossingen zoals het verhogen van de instroom bij de pabo, het werven van zijinstromers en herintreders/stille reserve en het behouden van personeel door goed personeelsbeleid blijven nodig. Het lerarentekort is immers een complex vraagstuk, waar niet één oplossing voor is.

9

Welke bedreigingen ziet u in het op deze manier verlagen van de eisen aan de docenten voor de klas om 'het lerarentekort te bestrijden'? Deelt u de mening van onder andere de leraar die op zijn twitteraccount meldt dat lagere eisen aan de

docent leiden tot lagere eisen aan de onderwijskwaliteit? Zo nee, kunt u dit toelichten? 2)

Onze referentie
1485591

De eisen voor leraren worden niet verlaagd. Er is dan ook geen sprake van lagere eisen aan de onderwijs.

1) <https://www.omroepbrabant.nl/nieuws/2938053/Lerarentekort-mogelijk-op-te-lossen-met-de-Onderwijsassistent-Plus-experiment-Summa-en-basisscholen>

2) <https://twitter.com/JanvandeVen81/status/1097594145261142023>